

# EUROPEES PARLEMENT

1999



2004

*Zittingsdocument*

7 november 2002

DEFINITIEVE VERSIE  
**A5-0385/2002**

\*

## **VERSLAG**

over het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, tot intrekking van verordening (EG) nr. 1347/2000 en tot wijziging, wat betreft onderhoudsverplichtingen, van verordening (EG) nr. 44/2001  
(COM(2002) 222 – C5-0234/2002 – 2002/0110(CNS))

Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

Rapporteur: Mary Elizabeth Banotti

### ***Verklaring van de gebruikte tekens***

- \* Raadplegingsprocedure  
*Meerderheid van de uitgebrachte stemmen*
- \*\*I Samenwerkingsprocedure (eerste lezing)  
*Meerderheid van de uitgebrachte stemmen*
- \*\*II Samenwerkingsprocedure (tweede lezing)  
*Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt*  
*Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt*
- \*\*\* Instemming  
*Meerderheid van de leden van het Parlement, behalve in de in de artikelen 105, 107, 161 en 300 van het EG-Verdrag en in artikel 7 van het EU-Verdrag bedoelde gevallen*
- \*\*\*I Medebeslissingsprocedure (eerste lezing)  
*Meerderheid van de uitgebrachte stemmen*
- \*\*\*II Medebeslissingsprocedure (tweede lezing)  
*Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt*  
*Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt*
- \*\*\*III Medebeslissingsprocedure (derde lezing)  
*Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van de gemeenschappelijke ontwerp tekst*

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de door de Commissie voorgestelde rechtsgrondslag.)

### ***Amendementen op wetsteksten***

Door het Parlement aangebrachte wijzigingen worden in vet cursief aangegeven. De markering in mager cursief is een aanwijzing voor de technische diensten en betreft passages in de wetstekst waarvoor een correctie wordt voorgesteld (bijvoorbeeld aperte fouten of weglatingen in een taalversie). Dergelijke correcties moeten worden goedgekeurd door de betrokken technische diensten.

## INHOUD

	<b>Blz.</b>
PROCEDUREVERLOOP .....	4
ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE.....	5
TOELICHTING .....	17
ADVIES VAN DE COMMISSIE RECHTEN VAN DE VROUW EN GELIJKE KANSEN .....	19

## PROCEDUREVERLOOP

Bij schrijven van 28 mei 2002 verzocht de Raad, overeenkomstig artikel 67, lid 1 van het EG-Verdrag, het Parlement om advies inzake het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, tot intrekking van verordening (EG) nr. 1347/2000 en tot wijziging, wat betreft onderhoudsverplichtingen, van verordening (EG) nr. 44/2001 (COM(2002) 222 – 2002/0110(CNS)).

Op 29 mei 2002 gaf de Voorzitter van het Parlement kennis van de verwijzing van dit voorstel naar de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken als commissie ten principale en naar de Commissie juridische zaken en interne markt en de Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen als medeadviserende commissies (C5-0234/2002).

De Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken benoemde op haar vergadering van 2 juli 2002 Mary Elizabeth Banotti tot rapporteur.

De commissie behandelde het Commissievoorstel en het ontwerpverslag op haar vergaderingen van 23 mei, 12 september, 8 oktober en 5 november 2002.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met algemene stemmen haar goedkeuring aan de ontwerpwetgevingsresolutie.

Bij de stemming waren aanwezig: Jorge Salvador Hernández Mollar (voorzitter), Lousewies van der Laan en Giacomo Santini (ondervoorzitters), Mary Elizabeth Banotti (rapporteur), Kathalijne Maria Buitenweg (verving Patsy Sørensen), Michael Cashman, Carlos Coelho, Gérard M.J. Deprez, Giuseppe Di Lello Finuoli, Evelyne Gebhardt (verving Ozan Ceyhun), Pierre Jonckheer, Timothy Kirkhope, Marcelino Oreja Arburúa, Elena Ornella Paciotti, Martine Roure, Heide Rühle, Francesco Rutelli, Ole Sørensen (verving Baroness Sarah Ludford), Joke Swiebel, Anna Terrón i Cusí, Maurizio Turco en Olga Zrihen Zaari (verving Adeline Hazan).

Het advies van de Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen is bij dit verslag gevoegd. De Commissie juridische zaken en interne markt heeft op 11 juli 2002 besloten geen advies uit te brengen.

Het verslag werd ingediend op 7 november.

## ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE

**Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement over het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, tot intrekking van verordening (EG) nr. 1347/2000 en tot wijziging, wat betreft onderhoudsverplichtingen, van verordening (EG) nr. 44/2001 (COM(2002) 222 – C5-0234/2002 – 2002/0110(CNS))**

**(Raadplegingsprocedure)**

*Het Europees Parlement,*

- gezien het voorstel van de Commissie aan de Raad (COM(2002) 222<sup>1</sup>),
  - geraadpleegd door de Raad overeenkomstig artikel 67, lid 1 van het EG-Verdrag (C5-0234/2002),
  - gelet op artikel 67, lid 1 van het EG-Verdrag,
  - ingelicht door de Raad dat het Verenigd Koninkrijk en Ierland wensen deel te nemen aan de goedkeuring en toepassing van de in het Commissievoorstel bedoelde maatregel,
  - gelet op de artikelen 107 en 67 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken en het advies van de Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen (A5-0385/2002),
1. hecht zijn goedkeuring aan het Commissievoorstel, als geamendeerd door het Parlement;
  2. verzoekt de Raad, wanneer deze voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst, het Parlement hiervan op de hoogte te stellen;
  3. wenst opnieuw te worden geraadpleegd ingeval de Raad voornemens is ingrijpende wijzigingen aan te brengen in het voorstel van de Commissie;
  4. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendementen van het Parlement

---

Amendement 1  
Overweging 12 bis (nieuw)

***(12 bis) Om soepele contacten met de bevoegde autoriteiten te vergemakkelijken, dient waar nodig te worden voorzien in passende***

---

<sup>1</sup> PB C 203 E van 27.8.2002, blz. 155.

***ondersteuning van de ouders in verband met de juridische procedures.***

*Motivering*

*De terugzending van een kind ingeval van ontvoering of onrechtmatige omgangswegering vereist een goede kennis van en inzicht in de uit de ouderlijke verantwoordelijkheid voortvloeiende rechten en de rechten van het kind alsmede het vermogen om bij de bevoegde autoriteiten voor deze rechten op te komen. Ouders of personen die de ouderlijke verantwoordelijkheid dragen, moeten passende steun krijgen om de juridische procedures juist te kunnen toepassen.*

Amendement 2

Overweging 14

(14) Voor het horen van het kind kan gebruik worden gemaakt van Verordening (EG) nr. 1206/2001 van de Raad van 28 mei 2001 betreffende de samenwerking tussen de gerechten van de lidstaten op het gebied van bewijsverkrijging in burgerlijke en handelszaken<sup>1</sup>.

(14) Voor het horen van het kind kan gebruik worden gemaakt van Verordening (EG) nr. 1206/2001 van de Raad van 28 mei 2001 betreffende de samenwerking tussen de gerechten van de lidstaten op het gebied van bewijsverkrijging in burgerlijke en handelszaken<sup>1</sup>. ***Bij het horen van het kind moet rekening worden gehouden met de leeftijd en de rijpheid van het kind. Gekozen kan worden voor een afzonderlijke ondervraging door een onafhankelijk, gekwalificeerd persoon.***

*Motivering*

*Deelname aan een gerechtelijke procedure kan voor jonge kinderen zeer intimiderend zijn. Daarom moeten zij apart worden ondervraagd en moeten hun uitspraken worden voorgelegd aan de rechtbank.*

Amendement 3

Overweging 15

(15) De erkenning en tenuitvoerlegging van in een lidstaat gegeven beslissingen zijn gebaseerd op het beginsel van wederzijds vertrouwen, en de gronden tot weigering van de erkenning moeten tot het noodzakelijke minimum beperkt blijven. Deze gronden hebben betrekking op de eerbiediging van de openbare orde in de aangezochte lidstaat, op de waarborging van de rechten van de verdediging en de rechten van de partijen, met inbegrip van

(15) De erkenning en tenuitvoerlegging van in een lidstaat gegeven beslissingen zijn gebaseerd op het beginsel van wederzijds vertrouwen, en de gronden tot weigering van de erkenning moeten tot het noodzakelijke minimum beperkt blijven. Deze gronden hebben betrekking op de eerbiediging van de openbare orde in de aangezochte lidstaat, op de waarborging van de rechten van de verdediging en de rechten van de partijen, met inbegrip van

<sup>1</sup> PB L 174 van 27.6.2001, blz. 1.

de rechten van het kind, en op de niet-erkenning van tegenstrijdige beslissingen.

de rechten van het kind, en op de niet-erkenning van tegenstrijdige beslissingen.  
**Wanneer de procedures van deze verordening zijn nagevolgd, gelden de gronden voor niet-erkenning niet voor gerechtelijke beslissingen over het omgangsrecht en over de terugzending van een kind.**

*Motivering*

*In overweging 16 wordt gezegd dat bijzondere procedures in dit soort gevallen niet noodzakelijk hoeven te zijn maar deze uitspraak op zich is echter niet duidelijk genoeg. Daarom moet nadrukkelijk worden vastgelegd dat de gronden voor niet-erkenning van een beslissing geen betrekking heeft op gevallen waarin het gaat om het omgangsrecht en de terugzending van een kind.*

Amendement 4  
Overweging 23

**(23) Denemarken neemt overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van het Protocol betreffende de positie van Denemarken, *gevoegd bij* het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, niet *deel aan de aanneming van deze verordening, zodat deze niet verbindend, noch van toepassing op Denemarken is.***

**(23) Deze verordening geldt niet voor Denemarken, omdat Denemarken *ingevolge* het Protocol betreffende de positie van Denemarken, *gehecht aan* het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap niet *aan dit voorstel voor een verordening meewerkt.***

*Motivering*

*Vermelding van deze constatering in de overwegingen volstaat. Artikel 2, lid 2 wordt geschrapt.*

Amendement 5  
Artikel 2, lid 2

**2) onder "lidstaat" wordt verstaan: alle lidstaten met uitzondering van Denemarken;**

**Schrappen**

*Motivering*

*Vermelding hiervan in de overwegingen volstaat. Artikel 2, lid 2 wordt geschrapt.*

Amendement 6  
Artikel 4

Een kind heeft het recht om te worden

Een kind heeft het recht om te worden

gehoord over aangelegenheden betreffende de over hem of haar uitgeoefende ouderlijke verantwoordelijkheid, **in overeenstemming met** zijn of haar leeftijd en rijpheid.

gehoord over aangelegenheden betreffende de over hem of haar uitgeoefende ouderlijke verantwoordelijkheid, **op een wijze die past bij** zijn of haar leeftijd en rijpheid.

#### *Motivering*

*Zie motivering bij amendement 2. Dit artikel strookt met artikel 24, lid 1 van het Handvest van de grondrechten en opnemings in het voorstel wordt toegejuicht.*

#### Amendement 7 Artikel 4 bis (nieuw)

#### **Artikel 4 bis**

***In alle rechterlijke beslissingen met betrekking tot kinderen dient het hogere belang van het kind de belangrijkste overweging te zijn.***

#### *Motivering*

*Artikel 24, lid 2 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.*

#### Amendement 8 Artikel 15

Verwijzing naar een rechterlijke instantie die beter in staat is de zaak te behandelen

1. De rechterlijke instanties van een lidstaat die in de betrokken zaak ten gronde bevoegd is, kunnen op verzoek van een persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt, in uitzonderlijke omstandigheden in het belang van het kind de zaak verwijzen naar de rechterlijke instanties van een andere lidstaat:

- a) waar het kind voorheen zijn of haar gewone verblijfplaats had; of
- b) waarvan het kind de nationaliteit bezit; of
- c) waar een persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt, zijn of haar gewone verblijfplaats heeft; of
- d) waar zich vermogensbestanddelen van het kind bevinden.

Verwijzing naar een rechterlijke instantie die beter in staat is de zaak te behandelen

1. De rechterlijke instanties van een lidstaat die in de betrokken zaak ten gronde bevoegd is, kunnen op verzoek van een persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt, in ***duidelijk aanwijsbare*** uitzonderlijke omstandigheden in het belang van het kind de zaak verwijzen naar de rechterlijke instanties van een andere lidstaat:

- a) waar het kind voorheen zijn of haar gewone verblijfplaats had; of
- b) waarvan het kind de nationaliteit bezit; of
- c) waar een persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt, zijn of haar gewone verblijfplaats heeft; of
- d) waar zich vermogensbestanddelen van het kind bevinden.



Te dien einde houden de rechterlijke instanties van de lidstaat die in de betrokken zaak en gronde bevoegd is, hun uitspraak aan en stellen zij een **termijn** vast binnen welke de zaak bij de rechterlijke instanties van de andere lidstaat aanhangig moet worden gemaakt.

De rechterlijke instanties van die andere lidstaat kunnen, wanneer dit in het belang van het kind is, de bevoegdheid aanvaarden binnen een maand nadat de zaak bij hen aanhangig is gemaakt. De rechterlijke instantie waarbij de zaak het eerst aanhangig was gemaakt, verklaart zich in dit geval onbevoegd. In het andere geval oefent de rechterlijke instantie waarbij de zaak het eerst aanhangig was gemaakt, haar bevoegdheid uit.

2. De rechterlijke instanties werken met het oog op de toepassing van dit artikel met elkaar samen, hetzij direct, hetzij door tussenkomst van de overeenkomstig artikel 55 aangewezen centrale autoriteiten.

Te dien einde houden de rechterlijke instanties van de lidstaat die in de betrokken zaak *ten* gronde bevoegd is, hun uitspraak **onmiddellijk** aan en stellen zij een **maximumtermijn van een maand** vast binnen welke de zaak bij de rechterlijke instanties van de andere lidstaat aanhangig moet worden gemaakt.

De rechterlijke instanties van die andere lidstaat kunnen, wanneer dit in het belang van het kind is, de bevoegdheid aanvaarden binnen een maand nadat de zaak bij hen aanhangig is gemaakt. De rechterlijke instantie waarbij de zaak het eerst aanhangig was gemaakt, verklaart zich in dit geval onbevoegd. In het andere geval oefent de rechterlijke instantie waarbij de zaak het eerst aanhangig was gemaakt, haar bevoegdheid uit.

2. De rechterlijke instanties werken met het oog op de toepassing van dit artikel met elkaar samen, hetzij direct, hetzij door tussenkomst van de overeenkomstig artikel 55 aangewezen centrale autoriteiten.

#### *Motivering*

*De in artikel 15 neergelegde regeling zet de deur open voor bevoegdheidsgeschillen. Het is niet uitgesloten dat degene die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt om tactische redenen de daar bedoelde verwijzing aanvraagt om de procedure te vertragen. Dat kan doorslaggevend zijn voor de beslissing omtrent het gezagsrecht, waarbij de verblijfsduur van het kind bij de ouder met gezagsrecht een belangrijke rol speelt.*

#### Amendement 9 Artikel 22, lid 2, letter b)

b) ervoor te zorgen dat het kind binnen een maand nadat is vastgesteld waar het zich bevindt, wordt teruggezonden, tenzij een overeenkomstig lid 3 ingestelde procedure aanhangig is.

b) ervoor te zorgen dat het kind binnen een maand nadat is vastgesteld waar het zich bevindt, wordt teruggezonden, **hetzij vrijwillig met toestemming van degene die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt of, indien deze toestemming ontbreekt, overeenkomstig een passend gerechtelijk bevel**, tenzij een overeenkomstig lid 3 ingestelde procedure aanhangig is.

#### *Motivering*

*Wanneer het kind niet vrijwillig wordt teruggezonden, moet de centrale overheid zo nodig het*

*gerecht inschakelen.*

Amendement 10  
Artikel 22, lid 3

3. De terugzending van het kind kan slechts worden geweigerd, indien bij de rechterlijke instanties van de lidstaat waarnaar het is ontvoerd, binnen de in lid 2 vastgestelde termijn een verzoek om een beschermende maatregel wordt ingediend.

3. De terugzending van het kind kan slechts worden geweigerd, indien bij de rechterlijke instanties van de lidstaat waarnaar het is ontvoerd, binnen de in lid 2 vastgestelde termijn een verzoek om een beschermende maatregel wordt ingediend.

***Bij de gerechtelijke instanties kan een verzoek worden ingediend door de centrale autoriteit, de ouder die gezagsrechten heeft, een belanghebbende persoon, bijvoorbeeld de sociale diensten, of het kind in kwestie wanneer zo'n maatregel toegestaan is krachtens de nationale wetgeving.***

*Motivering*

*In de verordening moet worden aangegeven wie een verzoek om beschermende maatregelen kan indienen.*

Amendement 11  
Artikel 23, lid 1, alinea 1

1. De rechterlijke instanties van de lidstaat waarnaar het kind is ontvoerd, beslissen ***onverwijld*** over een verzoek om een beschermende maatregel als bedoeld in artikel 22, lid 3.

1. De rechterlijke instanties van de lidstaat waarnaar het kind is ontvoerd, beslissen ***zo mogelijk binnen een periode van twee maanden***, over een verzoek om een beschermende maatregel als bedoeld in artikel 22, lid 3.

*Motivering*

*De huidige bepaling is te vaag. Wanneer de procedures te lang slepen, bestaat het gevaar, dat het kind door de andere ouder wordt ontvoerd. Ook al is het misschien niet mogelijk binnen twee maanden een gerechtelijke beslissing tot stand te brengen, moet dat toch het doel zijn.*

Amendement 12  
Artikel 24, lid 3, alinea 3

Het kind wordt tijdens de procedure gehoord, ***tenzij dit vanwege*** zijn of haar leeftijd ***of mate van rijpheid niet raadzaam wordt geacht***. Te dien einde houdt de rechterlijke instantie rekening met de

Het kind wordt tijdens de procedure gehoord ***op een wijze die in overeenstemming is met*** zijn of haar leeftijd ***en*** rijpheid ***tenzij een ondervraging waarin rekening wordt gehouden met zijn of haar leeftijd en***

overeenkomstig lid 1 verstrekte informatie en maakt zij in voorkomend geval gebruik van de bepalingen inzake samenwerking van Verordening (EG) nr. 1206/2001.

*rijpheid niet gepast is.* Te dien einde houdt de rechterlijke instantie rekening met de overeenkomstig lid 1 verstrekte informatie en maakt zij in voorkomend geval gebruik van de bepalingen inzake samenwerking van Verordening (EG) nr. 1206/2001.

#### *Motivering*

*Bedoeld ter uitvoering van artikel 4 van de verordening.*

#### Amendement 13 Artikel 24, lid 5

5. Een overeenkomstig lid 3 gegeven beslissing die de terugzending van het kind met zich brengt en die overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk IV, afdeling 3, is gecertificeerd, wordt erkend en ten uitvoer gelegd zonder dat enigerlei bijzondere procedure vereist is met het enkele doel het kind terug te zenden.

5. Een overeenkomstig lid 3 gegeven beslissing die de terugzending van het kind met zich brengt en die overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk IV, afdeling 3, is gecertificeerd, **legt de periode vast, waarbinnen het kind moet worden teruggezonden. Ook de sancties worden vastgelegd die in het geval van niet-terugzending van het kind worden opgelegd. Het besluit** wordt erkend en ten uitvoer gelegd zonder dat enigerlei bijzondere procedure vereist is met het enkele doel het kind terug te zenden.

Voor de toepassing van dit lid is de overeenkomstig lid 3 gegeven beslissing bij voorraad uitvoerbaar.

Voor de toepassing van dit lid is de overeenkomstig lid 3 gegeven beslissing bij voorraad uitvoerbaar.

#### *Motivering*

*In de beslissing moeten het tijdstip voor de terugzending van het kind en de consequenties bij niet-terugzending worden vastgelegd.*

#### Amendement 14 Artikel 28, inleidende zin

**Een** beslissing ter zake van de ouderlijke verantwoordelijkheid wordt niet erkend:

**Met uitzondering van de gevallen die voldoen aan de procedure-eisen als bedoeld in afdeling 3 onder a** wordt een beslissing ter zake van de ouderlijke verantwoordelijkheid niet erkend:

#### *Motivering*

*Duidelijker moet worden dat niet-erkenning van beslissingen geen betrekking heeft op gevallen die het omgangsrecht en de terugzending van een kind betreffen.*

Amendement 15  
Artikel 46, lid 2, letter b)

b) het kind *in de gelegenheid* is *gesteld te worden* gehoord, *tenzij dit vanwege* zijn of haar leeftijd *of mate van* rijpheid *niet raadzaam werd geacht*.

b) het kind is gehoord, *indien dit heeft plaatsgevonden op een wijze die past bij* zijn of haar leeftijd *en* rijpheid *tenzij een ondervraging in overeenstemming met zijn of haar leeftijd en rijpheid niet gepast was*.

*Motivering*

*Bedoeld ter uitvoering van artikel 4 van de verordening.*

Amendement 16  
Artikel 47, lid 2

2. De rechterlijke instantie van de lidstaat van herkomst geeft het in lid 1 bedoelde certificaat slechts af, indien het kind *in de gelegenheid* is *gesteld te worden* gehoord, *tenzij dit vanwege* zijn of haar leeftijd *of mate van* rijpheid *niet raadzaam werd geacht*.

2. De rechterlijke instantie van de lidstaat van herkomst geeft het in lid 1 bedoelde certificaat slechts af, indien het kind is gehoord, *op een wijze die past bij* zijn of haar leeftijd *en rijpheid* *tenzij een ondervraging in overeenstemming met zijn of haar leeftijd en rijpheid ongepast leek*.

*Motivering*

*Bedoeld ter uitvoering van artikel 4 van de verordening.*

Amendement 17  
Artikel 56, alinea 1

De centrale autoriteiten zetten een informatiesysteem betreffende de nationale wetten en procedures op en nemen algemene maatregelen om de toepassing van deze verordening te verbeteren en hun onderlinge samenwerking te bevorderen, met inbegrip van de ontwikkeling van grensoverschrijdende, op bemiddeling berustende samenwerkingsmechanismen.

De centrale autoriteiten zetten een informatiesysteem betreffende de nationale wetten en procedures op en nemen algemene maatregelen om de toepassing van deze verordening te verbeteren en hun onderlinge samenwerking te bevorderen, met inbegrip van de ontwikkeling van grensoverschrijdende, op bemiddeling berustende samenwerkingsmechanismen. *Zij stellen ook richtsnoeren vast en bevorderen de convergentie van de normen, die in gevallen, die bijvoorbeeld de ondervraging van het kind betreffen, en in gevallen van huiselijk geweld, worden toegepast.*

*Motivering*

*Nauwere samenwerking en het opstellen van richtsnoeren kunnen leiden tot een grotere uniformiteit van de in de lidstaten geldende normen.*

Amendement 18  
Artikel 57, letter d)

d) verstrekken zij informatie en verlenen zij bijstand aan personen die de ouderlijke verantwoordelijkheid voor een kind dragen en die op hun grondgebied beslissingen willen doen erkennen en ten uitvoer leggen, met name wat betreft het omgangsrecht en de terugzending van het kind;

d) verstrekken zij informatie en verlenen zij bijstand aan personen die de ouderlijke verantwoordelijkheid voor een kind dragen en die op hun grondgebied beslissingen willen doen erkennen en ten uitvoer leggen, met name wat betreft het omgangsrecht en de terugzending van het kind ***en met inbegrip van steun en advies aan ouders betreffende de officiële procedures en juridische vereisten;***

*Motivering*

*Ouders moeten hulp krijgen i.v.m. de toepassing van de wettelijke procedures.*

Amendement 19  
Artikel 57, letter e)

e) ondersteunen zij de communicatie tussen rechterlijke instanties, met name teneinde overeenkomstig artikel 15 een zaak naar een andere rechterlijke instantie te doen verwijzen of teneinde overeenkomstig de artikelen 22, 23 en 24 over gevallen van ontvoering van kinderen te doen beslissen;

e) ondersteunen zij de communicatie tussen rechterlijke instanties, met name teneinde overeenkomstig artikel 15 een zaak naar een andere rechterlijke instantie te doen verwijzen of teneinde overeenkomstig de artikelen 22, 23 en 24 over gevallen van ontvoering van kinderen te doen beslissen. ***Zij kunnen ook worden benaderd met prejudiciële vragen door iedere magistraat die is belast met de behandeling van een grensoverschrijdende familierechtelijke aangelegenheid.***

*Motivering*

*Het gaat hier om een zeer complexe materie, waarbij competenties en expertise worden gevraagd waarover de rechtbanken niet beschikken. Een vorm van "prejudiciële vraag" zou de rechter de mogelijkheid bieden om zich te wenden tot een dienst die gespecialiseerd is voor grensoverschrijdende familierechtelijke aangelegenheden.*

Amendement 20  
Artikel 57, laatste zin (nieuw)

***De lidstaten zorgen ervoor dat de centrale overheden kunnen beschikken over***

*passende middelen ter vervulling van de hierboven geschetste taken.*

*Motivering*

*De taken die aan de centrale overheden worden toevertrouwd, worden toegejuicht. De overheden moeten echter over voldoende financiële middelen beschikken.*

Amendement 21  
Artikel 60, lid 2, letter d)

d) Beslissingen die in een van de **Noordse** staten die een verklaring als bedoeld onder a) heeft afgelegd, zijn gegeven op een bevoegdheidsgrond die overeenkomt met een van de gronden waarin de hoofdstukken II en III van deze verordening voorzien, worden de in de overige lidstaten overeenkomstig de regels van hoofdstuk IV van deze verordening erkend en ten uitvoer gelegd.

d) Beslissingen die in een van de staten die een verklaring als bedoeld onder a) heeft afgelegd, zijn gegeven op een bevoegdheidsgrond die overeenkomt met een van de gronden waarin de hoofdstukken II en III van deze verordening voorzien, worden de in de overige lidstaten overeenkomstig de regels van hoofdstuk IV van deze verordening erkend en ten uitvoer gelegd.

*Motivering*

*De staten waarop hier wordt bedoeld, zijn onder punt 2, letter a) reeds afzonderlijk genoemd.*

Amendement 22  
Bijlage V, punt 6

6. Kinderen op wie de beslissing betrekking heeft(27)  
6.1. Volledige naam en geboortedatum  
6.2. Volledige naam en geboortedatum  
6.3. Volledige naam en geboortedatum  
6.4. Volledige naam en geboortedatum  
(27) Indien de beslissing betrekking heeft op meer dan **vier kinderen** moet een tweede formulier worden gebruikt.

6. Kinderen op wie de beslissing betrekking heeft(27)  
6.1. Volledige naam en geboortedatum  
6.2. Volledige naam en geboortedatum  
6.3. Volledige naam en geboortedatum  
6.4. Volledige naam en geboortedatum  
**6.5. Volledige naam en geboortedatum**  
**6.6. Volledige naam en geboortedatum**  
(27) Indien de beslissing betrekking heeft op meer dan **zes kinderen** moet een tweede formulier worden gebruikt.

*Motivering*

*Gezinnen met vijf of zes kinderen zijn niet zeldzaam. Zij zouden het als discriminerend kunnen ervaren als op de formulieren met slechts vier kinderen rekening wordt gehouden.*

Amendement 23  
Bijlage VI, punt 6

6. Kinderen op wie de beslissing betrekking heeft(28)

6.1. Volledige naam en geboortedatum

6.2. Volledige naam en geboortedatum

6.3. Volledige naam en geboortedatum

6.4. Volledige naam en geboortedatum

(28) Indien de beslissing betrekking heeft op meer dan ***vier kinderen*** moet een tweede formulier worden gebruikt.

6. Kinderen op wie de beslissing betrekking heeft(28)

6.1. Volledige naam en geboortedatum

6.2. Volledige naam en geboortedatum

6.3. Volledige naam en geboortedatum

6.4. Volledige naam en geboortedatum

***6.5. Volledige naam en geboortedatum***

***6.6. Volledige naam en geboortedatum***

(28) Indien de beslissing betrekking heeft op meer dan ***zes kinderen*** moet een tweede formulier worden gebruikt.

*Motivering*

*Gezinnen met vijf of zes kinderen zijn niet zeldzaam. Zij zouden het als discriminerend kunnen ervaren als op de formulieren met slechts vier kinderen rekening wordt gehouden.*

Amendement 24  
Bijlage VI, punt 9

9. De kinderen zijn ***in de gelegenheid gesteld te worden*** gehoord, ***tenzij dit vanwege*** hun leeftijd ***of mate van*** rijpheid ***niet raadzaam werd geacht***

9. De kinderen zijn gehoord ***op een wijze die bij*** hun leeftijd ***en rijpheid past, tenzij hun ondervraging in overeenstemming met hun leeftijd of rijpheid niet passend leek.***

*Motivering*

*Bedoeld ter uitvoering van artikel 4 van de verordening.*

Amendement 25  
Bijlage VII, punt 6

6. Kinderen op wie de beslissing betrekking heeft(29)

6.1. Volledige naam en geboortedatum

6.2. Volledige naam en geboortedatum

6.3. Volledige naam en geboortedatum

6.4. Volledige naam en geboortedatum

(29) Indien de beslissing betrekking heeft op meer dan ***vier kinderen*** moet een tweede formulier worden gebruikt.

6. Kinderen op wie de beslissing betrekking heeft(29)

6.1. Volledige naam en geboortedatum

6.2. Volledige naam en geboortedatum

6.3. Volledige naam en geboortedatum

6.4. Volledige naam en geboortedatum

***6.5. Volledige naam en geboortedatum***

***6.6. Volledige naam en geboortedatum***

(29) Indien de beslissing betrekking heeft op meer dan **zes kinderen** moet een tweede formulier worden gebruikt.

*Motivering*

*Gezinnen met vijf of zes kinderen zijn niet zeldzaam. Zij zouden het als discriminerend kunnen ervaren als op de formulieren met slechts vier kinderen rekening wordt gehouden.*

Amendement 26  
Bijlage VII, punt 7

7. De kinderen zijn ***in de gelegenheid gesteld te worden*** gehoord, ***tenzij dit vanwege hun leeftijd of mate van rijpheid niet raadzaam werd geacht***

7. De kinderen zijn gehoord ***op een wijze die bij hun leeftijd en rijpheid past, tenzij een ondervraging overeenkomstig hun leeftijd en rijpheid niet passend leek***

*Motivering*

*Bedoeld ter uitvoering van artikel 4 van de verordening.*



## TOELICHTING

Op 3 mei 2002 heeft de Commissie een nieuw voorstel over de ouderlijke verantwoordelijkheid goedgekeurd waarin de verordening Brussel II, het voorstel van de Commissie van 6 september 2001 en het Franse initiatief over het omgangsrecht van 3 juli 2000 in één tekst worden samengevat. Het nieuwe voorstel neemt de bepalingen van het voorstel van de Commissie van 6 september 2001 over; de Commissie heeft daarom aangekondigd dat zij het voorstel van 6 september 2001 zal intrekken.

De rapporteur is ingenomen met het nieuwe voorstel van de Commissie en met name met de bepalingen die gaan over gevallen van ontvoering van kinderen. Bovendien stelt zij verheugd vast, dat de Commissie veel van de door haar in haar werkdocument van 14 januari 2002 (PE 310.957) vervatte aanbevelingen heeft overgenomen. De rapporteur is ingenomen met de afschaffing van de *exequatur*-procedures in gevallen, die het omgangsrecht en de terugzending van een kind betreffen, en hoopt dat dit soort procedures in alle gevallen van ouderlijke verantwoordelijkheid in de toekomst worden afgeschaft.

### **Ontvoering van kinderen**

In het nieuwe voorstel wordt een duidelijke en coherente procedure voorzien voor gevallen van ontvoering van kinderen in de Gemeenschap, die voor alle gevallen en voor alle kinderen kan worden toegepast. Krachtens dit voorstel krijgt de rechtbank in de lidstaat waar het kind gewoonlijk verblijft de bevoegdheid, en de rechtbanken in de staat waarnaar het kind is ontvoerd, kunnen slechts prejudiciële beslissingen nemen. Daarmee moet worden bereikt dat het niet langer mogelijk is door een onwettige handeling, zoals de ontvoering of het vasthouden van het kind, een wijziging van de jurisdictie te bewerkstelligen.

### **Rechten van het kind**

Over het algemeen is de rapporteur ingenomen met de beide nieuwe artikelen over de rechten van het kind. Met het recht van het kind om te worden gehoord moet echter buitengewoon zorgvuldig worden omgegaan, omdat een hoorzitting voor een rechtbank voor jonge kinderen niet geschikt is en alternatieve methoden gebruikt kunnen worden, om hun standpunten te registreren. De centrale overheden zouden niet-bindende richtsnoeren over de beste praktijken op dit gebied kunnen vastleggen.

### **Centrale overheden**

De rapporteur is ingenomen met een verbetering van de rol van de centrale overheden en vindt het belangrijk dat passende financiële middelen beschikbaar gesteld worden, zodat zij hun taken kunnen vervullen. Wat de terugzending van een kind in het geval van ontvoering betreft, moet duidelijk zijn dat de centrale autoriteiten geen gerechtelijke taken naar zich toetrekken, maar dat zij, wanneer zij er niet in slagen te zorgen voor vrijwillige terugzending van een kind, het gerecht moeten kunnen inschakelen dat de terugzending van het kind beveelt.

### **Integratie van de verordening van Brussel II en het Franse initiatief**

De rapporteur is ingenomen met de koppeling van het Commissievoorstel aan de verordening Brussel II en het Franse initiatief, omdat het voor de betrokken deskundigen belangrijk is dat de desbetreffende bepalingen zo duidelijk mogelijk zijn en verkeerde interpretaties en misbruik van

de wettelijke bepalingen uitgesloten zijn.

### **Conferentie in Den Haag**

De rapporteur steunt de uitspraken van de secretaris-generaal en de adjunct-secretaris-generaal op de vergadering van de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken van 23 mei omdat het voorstel van de Commissie als instrument moet worden toegejuicht, waarmee een uniform systeem in de Europese Unie kan worden gerealiseerd, dat naast de overeenkomst van Den Haag van 1980 en 1996 op internationaal gebied kan worden toegepast. Niet vergeten mag worden dat vele, zo niet de meeste problemen in verband met de ontvoering van kinderen en bezoekrechten voorkomen in de betrekkingen met niet-EU-landen.

De rapporteur verzoekt de Europese Unie toe te treden tot de Conferentie van Den Haag en de Overeenkomst van Den Haag van 1996 zo spoedig mogelijk te ondertekenen en te ratificeren. De Commissie heeft een voorstel voor een besluit ingediend, waardoor de lidstaten gemachtigd zouden zijn in het belang van de Europese Gemeenschap de overeenkomst van 1996 te ondertekenen (COM(2001) 680). Nu moet snel een besluit worden genomen waarmee de lidstaten gemachtigd worden de overeenkomst van 1996 binnen een nauwkeurig omschreven tijdschema te ratificeren. Dit tijdschema moet en kan kort zijn, omdat de voorgestelde verordening in hoge mate is afgestemd op de regelingen van de overeenkomst van 1996. Daarom is het zowel wenselijk alsook haalbaar dat de verordening en de overeenkomst op hetzelfde tijdstip van kracht worden.

De rapporteur wijst erop dat de overeenkomst van 1996 reeds in Monaco, de Tsjechische Republiek, Slowakije, Marokko (met ingang van 1 december 2002) en Estland (met ingang van 1 juni 2003) van kracht is. Door Nederland, Polen en Letland werd de overeenkomst ondertekend, maar nog niet geratificeerd. Australië en Canada hebben reeds wetsvoorstellen voor de uitvoering ingediend, die door de desbetreffende parlementen moeten worden behandeld en het parlement van Ecuador heeft reeds ingestemd met toetreding tot de overeenkomst.

26 juni 2002

## **ADVIES VAN DE COMMISSIE RECHTEN VAN DE VROUW EN GELIJKE KANSEN**

aan de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

inzake het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1347/2000 en tot wijziging, wat betreft onderhoudsverplichtingen, van Verordening (EG) nr. 44/2001 (COM(2002) 222 – C5-0234/2002 – 2002/0110(COS))

Rapporteur voor advies: Anna Karamanou

### **PROCEDUREVERLOOP**

De Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen benoemde op haar vergadering van 22 mei 2002 Anna Karamanou tot rapporteur voor advies.

De commissie behandelde het ontwerpadvies op haar vergaderingen van 17 en 18 juni 2002.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met algemene stemmen haar goedkeuring aan de hierna volgende amendementen.

Bij de stemming waren aanwezig: Olga Zrihen Zaari (waarnemend voorzitter), Jillian Evans (ondervoorzitter), Anna Karamanou (rapporteur voor advies), María Antonia Avilés Perea, Regina Bastos, Lissy Gröner, Miet Smet, Elena Valenciano Martínez-Orozco en Olle Schmidt (verving Lousewies van der Laan).

### **BEKNOPTE MOTIVERING**

De totstandbrenging van een geharmoniseerd, uniform rechtsgebied in de Europese Unie berust op de wederzijdse erkenning van gerechtelijke uitspraken in alle lidstaten. Dit is in de huidige fase van de Europese eenwording beslist noodzakelijk, want de grenzen tussen de lidstaten vallen weg en door het vrije verkeer van personen wordt de Europese Unie één grondgebied en daardoor één enkele rechtsruimte. Dat geldt niet alleen voor kwesties die onder de bevoegdheid van de EU vallen, maar ook voor zaken waarvoor tot dusverre uitsluitend de nationale rechter bevoegd is, zoals het familierecht.

De wederzijdse erkenning van beslissingen op het gebied van echtscheiding, scheiding van tafel en bed, nietigverklaring van een huwelijk en ouderlijke verantwoordelijkheid wordt geregeld in Verordening (EG) nr. 1347/2000 van de Raad, die in maart 2001 van kracht werd; onderhoudsverplichtingen zijn geregeld in Verordening (EG) nr. 44/2001. De Commissie heeft aanvankelijk een nieuwe verordening voorgesteld inzake de wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging van gerechtelijke uitspraken betreffende de ouderlijke verantwoordelijkheid, waarin de gecompliceerde voorschriften voor de tenuitvoerlegging in een andere lidstaat worden afgeschaft (afschaffing van het *exequatur*). Daarnaast was er een voorstel om de problematiek van de kinderontvoering te regelen (Frans initiatief). De Commissie heeft daarom besloten één enkel rechtsinstrument voor te stellen waarin al deze terreinen aan bod komen. Het Europees

Parlement heeft met dit initiatief ingestemd en het onderhavige voorstel is hiervan het resultaat.

De voorgestelde verordening is er dus op gericht een evenwichtige verhouding te garanderen tussen twee doelstellingen: enerzijds moeten gerechtelijke uitspraken altijd optimaal recht doen aan de belangen van het kind en anderzijds moeten uitspraken in een lidstaat erkenning kunnen vinden in de hele Europese Unie. Het voorstel verdient derhalve steun van de Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen, mits er terdege rekening wordt gehouden met de economisch en sociaal zwakkere positie van vrouwen die de ouderlijke verantwoordelijkheid dragen.

## AMENDEMENTEN

De Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen verzoekt de ten principale bevoegde Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken onderstaande amendementen in haar verslag op te nemen:

Door de Commissie voorgestelde tekst<sup>1</sup>

Amendementen van het Parlement

---

### Amendement 1 Overweging 8 bis (nieuw)

***(8 bis) In gevallen van echtscheiding, scheiding van tafel en bed en nietigverklaring van het huwelijk wordt de ouderlijke verantwoordelijkheid meestal toegewezen aan de moeders die aantoonbaar over het algemeen in een economisch zwakkere positie verkeren dan mannen, en dit belangrijke nadeel dient in aanmerking te worden genomen.***

#### Motivering

*Aan de grensoverschrijdende erkenning van gerechtelijke uitspraken zijn meestal aanzienlijke kosten en inspanningen verbonden, maar dit mag geen hinderpaal vormen voor ouders die niet over de financiële of andere middelen beschikken om de terugkeer van het kind te eisen. Daarnaast is statistisch aangetoond dat vrouwen in een economisch zwakkere positie verkeren dan mannen, hetgeen in nog sterkere mate geldt wanneer zij na een scheiding van tafel of bed, de nietigverklaring van het huwelijk of een echtscheiding de verantwoordelijkheid voor c.q. het gezag over het kind of de kinderen dragen.*

### Amendement 2 Overweging 12 bis (nieuw)

***(12 bis) Om soepele contacten met de bevoegde autoriteiten te vergemakkelijken, hetgeen in het belang van het kind is, dient waar nodig te***

---

<sup>1</sup> PB C ....

*worden voorzien in passende ondersteuning, bijvoorbeeld in de vorm van juridische scholing, van de ouders, met name wanneer zij ten aanzien van dergelijke contacten minder ervaren zijn.*

*Motivering*

*De terugzending van een kind ingeval van ontvoering of onrechtmatige omgangsweigering vereist een goede kennis van en inzicht in de uit de ouderlijke verantwoordelijkheid voortvloeiende rechten en de rechten van het kind alsmede het vermogen om bij de bevoegde autoriteiten voor deze rechten op te komen. Ouders of personen die de ouderlijke verantwoordelijkheid dragen, mogen niet worden beroofd van hun recht om zich voor hun zaak in te zetten doordat het hun aan ervaring of deskundigheid op dit gebied ontbreekt.*

Amendement 3  
Artikel 12, lid 1, letter c)

c) indien de bevoegdheid van de rechterlijke instanties door de echtgenoten is aanvaard en door het belang van het kind wordt gerechtvaardigd.

c) indien de bevoegdheid van de rechterlijke instanties door de echtgenoten ***in het volle bewustzijn van de consequenties*** is aanvaard en door het belang van het kind wordt gerechtvaardigd.

*Motivering*

*De rechterlijke instanties dienen duidelijk te maken wat de gevolgen van aanvaarding van hun bevoegdheid zijn, en moeten ervoor zorgen dat de ouders c.q. de personen die de ouderlijke verantwoordelijkheid dragen deze gevolgen ten volle begrijpen.*

Amendement 4  
Artikel 12, lid 2, letter a)

a) de bevoegdheid op het ogenblik waarop de zaak bij de rechterlijke instantie aanhangig wordt gemaakt, is aanvaard door alle personen die de ouderlijke verantwoordelijkheid dragen;

a) de bevoegdheid op het ogenblik waarop de zaak bij de rechterlijke instantie aanhangig wordt gemaakt, is aanvaard door alle personen die de ouderlijke verantwoordelijkheid dragen, ***mits zij de gevolgen van die aanvaarding ten volle begrijpen;***

*Motivering*

*De rechterlijke instanties dienen duidelijk te maken wat de gevolgen van aanvaarding van hun bevoegdheid zijn, en moeten ervoor zorgen dat de ouders c.q. de personen die de ouderlijke verantwoordelijkheid dragen deze gevolgen ten volle begrijpen.*

Amendement 5  
Artikel 16, letter b bis) (nieuw)

***b bis) als het niet nemen van de vereiste maatregelen toe te schrijven is aan het gebrek aan juridische kennis van de verzoeker.***

*Motivering*

*Als de verzoeker niet de vereiste stappen heeft ondernomen omdat hij/zij de voorschriften, de procedure of de taal onvoldoende begrijpt, mogen de echtgeno(o)t(e) en het kind niet van hun rechten worden beroofd. De rechterlijke instanties moeten vaststellen of het nalaten van de volgende stappen het gevolg is van ontoereikend begrip, en zij moeten de verzoeker in dat geval de nodige bijstand verlenen.*

Amendement 6  
Artikel 25, lid 2 bis (nieuw)

***2 bis. De centrale autoriteiten verstrekken voldoende bijstand en advies aan ouders die geremd zijn of onvoldoende geestelijke bagage dan wel financiële draagkracht hebben en daardoor problemen hebben met officiële procedures en wettelijke voorschriften.***

*Motivering*

*De terugzending van een kind ingeval van ontvoering of onrechtmatige omgangsweigering vereist een goede kennis van en inzicht in de uit de ouderlijke verantwoordelijkheid voortvloeiende rechten en de rechten van het kind alsmede het vermogen om bij de bevoegde autoriteiten voor deze rechten op te komen. Ouders of personen die de ouderlijke verantwoordelijkheid dragen, mogen niet worden beroofd van hun recht om zich voor hun zaak in te zetten doordat het hun aan ervaring of deskundigheid op dit gebied ontbreekt.*